

Lunastavatko teollisuusmaat lupauksensa Meksikossa?

Koko 1990-lukua leimasi kehitysavun maailmanlaajuinen laskeminen, vaikka kehitysapua tarvitaan nyt enemmän kuin koskaan. Meksikossa teollisuusmailla on tilaisuus lunastaa lupauksensa kehitysavun nostamisesta tasolle, jolla köyhyys puolitettaisiin vuoteen 2015 mennessä.

YK:n vuonna 2000 allekirjoitetussa Millennium-julistuksessa jäsenvaltiot sitoutuivat puolittamaan maailman köyhyyden ja parantamaan tuntuvasti kehitysmaiden ihmisten terveydentilaa ja koulutusta vuoteen 2015 mennessä. On epätodennäköistä, että Millennium-julistuksen tavoitteet saavutetaan vuoteen 2015 mennessä, ellei kehitysapua saada merkittävään nousuun. Kehitysavulla on suuri merkitys varsinkin köyhimpien maiden kehityksessä.

Siksi on tärkeää, että Meksikon kehitysrahoituskonferenssissa saataisiin teollisuusmailta uusi sitoumus suunnata kehitysyhteistyöhön YK:n suosittelema 0,7 prosenttia bruttokansantulosta. Yhtä tärkeää on, että kehitysyhteistyövarojen nousulle annetaan konkreettinen aikataulu. Tämä antaisi kaikille osapuolille mahdollisuuden valmistella kehitysyhteistyön toiminnot siten, ettei laadusta ja tehokkuudesta tarvitse tinkiä, vaan niitä voidaan parantaa.

Tällä hetkellä vain Ruotsi, Tanska, Norja, Hollanti ja Luxemburg täyttävät YK:n suosituksen. Maailmanlaajuisesti kehitysapu putosi vuosina 1990-1997 noin 63 miljardista dollarista 52 miljardiin dollariin.

Suomen kehitysyhteistyö

Suomi on muiden pohjoismaiden tavoin ilmoittanut tavoittelevansa kehitysyhteistyöllä köyhyyden poistamista.

Bruttokansantuloon suhteutettuna Suomen kehitysapuvarat ovat kuitenkin viime vuosikymmenen aikana laskeneet jyrkästi. Vuonna 2000 kehitysavun osuun bktl:sta oli 0,31 prosenttia, kun EU-maiden keskitaso oli 0,33. Pohjoismaisten kumppaneidensa rinnalla Suomen kehitysavun osuus bruttokansantulosta on erityisen vähäinen.

Suomen hallitus ei toistaiseksi ole kyennyt esittämään konkreettista suunnitelmaa siitä, miten Suomi pääsee 0,7 prosentin tavoitteeseen – siitä huolimatta, että sekä yleinen mielipide että puoluekenttä kannattavat määrärahojen nostamista. Myös eduskunta on vaatinut hallitusta esittämään määrärahojen nostamiselle aikataulun ennen kehitysrahoituskonferenssia.

Kuinka paljon apua tarvitaan?

Arviolta 1,2 miljardia ihmistä – lähes neljännes maailman väestöstä – elää alle dollarin päivätuloilla. Maailmanpankin ja YK-järjestöjen laskelmien mukaan köyhyyden puolittamistavoite ei toteudu ilman kehitysyhteistyövarojen tuntuvaa korotusta. Apua tarvittaisiin vuosittain lisää noin 50 miljardia dollaria. Tämä tarkoittaa käytännössä kehitysavun kaksinkertaistamista nykyisestä tasosta.

”These numbers show that without additional resources we will not meet the development goals”, sanoi Maailmanpankin pääjohtaja James Wolfenson esitellessään Maailmanpankin

tutkimusta kehitysyhteistyön tarpeesta Millennium-tavoitteiden saavuttamiseksi 20. helmikuuta 2002.

Tällä hetkellä maailmassa on 65 maata, jotka tuskin saavuttavat Millenium-tavoitteita ilman ulkopuolista apua. Jopa Maailmanpankin arvion mukaan näistä maista 43 pystyisi hyödyntämään lisäavun tehokkaasti ja laadukkaasti, ilman rakenteellisia tai poliittisia muutoksia.

Miksi kaupankäynti ja ulkomaiset investoinnit eivät korvaa kehitysyhteistyötä?

Kaupasta ja ulkomaisista investoinneista hyötyvät vain pieni osa kehitysmaista, lähinnä niin sanotut keskitulotason maat. Saharan eteläpuolinen Afrikka ja Etelä-Aasia (Intiaa lukuunottamatta) jäisivät lähes kokonaan tämän kasvun tuoman vaurauden ulkopuolelle. Tämä johtuu köyhien maiden huonoista lähtökohdista: infrastruktuuri (tiet, satamat, energiahuolto) on riittämätöntä ja viennin lähtötaso on erittäin alhainen. Alhaisen tulotason maat ovat liian köyhiä pystyäkseen kilpailemaan kansainvälisellä kaupalla.

Lisäksi on muistettava, ettei kaupan ja investointien kasvu välttämättä vähennä

yksittäisten köyhien ihmisten oloja myöskään keskitulotason maissa.

Kehitysyhteistyöstä laadukkaampaa

Jotta kehitysyhteistyön laatua ja tuloksia voidaan parantaa, on varmistettava, että kehitysyhteistyö nojaa politiikkaan ja ohjelmiin, joissa vetovuus- tuussa on avun vastaanottajamaan hallitus ja kansalaisyhteiskunta.

Myös avunantajien parempi keskinäinen koordinaatio ja raportointien yhtenäistäminen tuo myönteisiä tuloksia. On tärkeää kitkeä korruptiota ja edistää hallinnon tehokkuutta kehitysmaissa.

- Maailman rikkain viidennes käyttää 86% kaikista yksityisistä kulutumenoista - köyhin viidennes 1,3%.

- Yli 1,2 miljardia ihmistä elää absoluuttisessa köyhyydessä, alle dollarin päivätuloilla.

- Maailmassa on yli 800 miljoonaa nälkäistä tai aliravit- tua ihmistä, heistä 96 prosenttia kehitysmaissa.

- Alhaisen tulotason maissa lapsikuolleisuus on 100 jokaista 1000 syntynyttä kohden, kun se korkean tu- lotason maissa on 6 jokaista 1000 syntynyttä kohden.

Kepan vaatimukset:

Suomen tulee toimia siten, että EU:ssa ja Meksikon kehitysrahoituskonferenssissa voidaan sopia kehitysyhteistyövarojen nostosta.

Teollisuusmaiden tulee lunastaa lupauksensa ja korottaa kehitysyhteistyöhön suunnatut varat YK:n suosittamaan 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta.

Teollisuusmaiden tulee esittää konkreettinen aikataulu siitä, miten tähän tavoitteeseen päästään.

Lisätietoja:

YK:n FfD-konferenssin aikana Meksikossa:

Folke Sundman, toiminnanjohtaja, Kepa,

Lotta Valtonen, kehityspoliittinen sihteeri, Kepa,

Raddison Plaza Gran Hotel Ancira, puhelin +52 81 8344 5226

Mika Railo, tiedottaja, Kepa, mika.railo@kepa.fi

Helsingissä:

Janne Sivonen, tiedottaja, Kepa, 09 584 23 217, 050 343 1105

KEPA

KEHITYSYHTEISTYÖN PALVELUKESKUS
SERVICECENTRALEN FÖR UTVECKLINGSSAMARBETE
SERVICE CENTRE FOR DEVELOPMENT COOPERATION

ADDRESS: Sörnäisten rantatie 25 FIN-00500 Helsinki

PHONE: +358 9 584 233 **FAX:** +358 9 584 23 200

INTERNET: www.kepa.fi **eMAIL:** kepa@kepa.fi